JULIANE KOKOTT
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2014. január 30.[1]

C-475/12. sz. ügy

UPC DTH Sàrl
kontra
a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság elnökhelyettese

(a Fővárosi Törvényszék [Magyarország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozása — A szolgáltatásnyújtás szabadsága — A határokon átnyúló szolgáltatások felügyeletére vonatkozó hatáskör — Nyilvántartásba vétel — Letelepedési kötelezettség”

I – Bevezetés

1. Egy nemzetközi cégcsoport tevékenységeinek újraszervezését követően már nem a cégcsoport magyar leányvállalata, hanem a luxemburgi leányvállalata nyújt a magyar nézőknek műholdas hozzáférést bizonyos televíziós műsorokhoz. Magyar előfizetők panaszai alapján a magyar elektronikus hírközlési kormányzati hatóság és e luxemburgi vállalkozás között vita merült fel azzal kapcsolatban, hogy a magyar hatóság az átszervezés ellenére jogosult-e bizonyos ellenőrzési intézkedéseket elvégezni.

2. A magyar szabályozó hatóság hatáskörrel rendelkezne különösen akkor, ha a luxemburgi vállalkozás az elektronikus hírközlési szolgáltatások új keretszabályozásának (a továbbiakban: ÚKSZ) értelmében vett elektronikus hírközlési szolgáltatást nyújt. Az ÚKSZ elsődleges célja azonban nem az alapeljárásban vitatott fogyasztóvédelem biztosítása, hanem a szűkös források – mint például a frekvenciák – elosztása, valamint a hálózatok különösen versenyjogi szempontból való igazgatása. Ezért előtérbe kerül az ellenőrzéseknek a szolgáltatásnyújtás szabadsága alapján való megítélése is, amely azonban feltételezi az ÚKSZ szabályaitól való pontos elhatárolást.

1 — Eredeti nyelv: német.

II – Jogi háttér

3. Az ÚKSZ a keretirányelv[2] mellett az engedélyezési irányelvből[3], a hozzáférési irányelvből[4], az egyetemes szolgáltatási irányelvből[5] és az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelvből[6] áll. Az utóbbinak azonban a jelen ügyben nincs jelentősége.

A – *A keretirányelv*

4. A keretirányelv (10) preambulumbekezdése rávilágít arra, hogy a szabályozott szolgáltatások egybeeshetnek nem szabályozott szolgáltatásokkal.

„[…] Ugyanazon vállalkozás, például egy internetszolgáltató, egyszerre kínálhat elektronikus hírközlési szolgáltatást, pl. internet-hozzáférést, és az ezen irányelv hatálya alá nem tartozó szolgáltatásokat, mint például webalapú tartalomszolgáltatást is.”

5. A keretirányelv és az ÚKSZ szabályozási tárgyát a keretirányelv 1. cikke határozza meg:

„(1) Ez az irányelv létrehozza az elektronikus hírközlési szolgáltatásokra, az elektronikus hírközlő hálózatokra, a kapcsolódó eszközökre és a kapcsolódó szolgáltatásokra […] vonatkozó szabályozás harmonizált keretét. Megállapítja a nemzeti szabályozó hatóságok feladatait, és eljárásokat alakít ki a keretszabályozásnak a Közösség egészében történő harmonizált alkalmazására.

(2) […]

(3) Ez az irányelv és a különös irányelvek nem sértik a közösségi, illetve nemzeti szinten a közösségi jognak megfelelően hozott, az általános érdekű célkitűzések elérésére irányuló intézkedéseket, különösen a tartalomszabályozással és az audiovizuális politikával kapcsolatos intézkedéseket.”

6. A keretirányelv 2. cikke meghatározza különösen az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások, valamint a feltételes hozzáférésű rendszerek fogalmát:

„Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

a) »elektronikus hírközlő hálózat«: olyan átviteli rendszer, esetleg kapcsoló vagy útválasztó eszköz, valamint egyéb erőforrás […], amely lehetővé teszi a vezetéken, rádióhullámon, optikai vagy egyéb elektromágneses úton történő jelátvitelt, beleértve a műholdas hálózatokat, a helyhez kötött (vonal- és csomagkapcsolt, beleértve az Internetet) és mobil földi hálózatokat, az elektromos vezetékrendszereket, annyiban, amennyiben azokat jelek továbbítására használják, a rádióműsor- és televízióműsor-terjesztő hálózatokat, valamint a kábeltelevízió-hálózatokat, a továbbított információtípusra tekintet nélkül;

2 — A 2009. november 25-i 2009/140/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 337., 37. o.) módosított, az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 108., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 349. o.).

3 — A 2009/140 irányelvvel módosított, az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások engedélyezéséről szóló, 2002. március 7-i 2002/20/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 108., 21. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 337. o.).

4 — A 2009/140 irányelvvel módosított, az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférésről, valamint azok összekapcsolásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/19/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 108., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 323. o.).

5 — A 2009. november 25-i 2009/136/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 337., 11. o.) módosított, az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló, 2002. március 7-i 2002/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 108., 51. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 367. o.).

6 — A 2009/136 irányelvvel módosított, az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről szóló, 2002. július 12-i 2002/58/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 201., 37. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 514. o.).

[…]

c) »elektronikus hírközlési szolgáltatás«: olyan, általában díjazás ellenében nyújtott szolgáltatás, amely teljes egészében vagy nagyrészt elektronikus hírközlő hálózaton történő jelátvitelből áll, beleértve a műsorterjesztő hálózatokon nyújtott távközlési szolgáltatásokat és átviteli szolgáltatásokat, de nem foglalja magában az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások segítségével történő tartalomszolgáltatást, illetve az ilyen tartalom felett szerkesztői ellenőrzést biztosító szolgáltatásokat; nem foglalja magában a 98/34/EK irányelv[7] 1. cikkében meghatározott olyan, információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat, amelyek teljes egészében vagy nagyrészt nem elektronikus hírközlő hálózaton történő jelátvitelből állnak;

[…]

ea) »kapcsolódó szolgáltatások«: azok az elektronikus hírközlő hálózathoz, illetve elektronikus hírközlési szolgáltatáshoz kapcsolódó szolgáltatások, amelyek lehetővé teszik és/vagy támogatják az adott hálózat és/vagy szolgáltatás útján történő szolgáltatásnyújtást, vagy erre alkalmasak; ide tartozik a számfordítás, illetve az azzal egyenértékű funkcióval rendelkező rendszerek, a feltételes hozzáférésű rendszerek és az elektronikus műsortájékoztatók, valamint az egyéb szolgáltatások, mint például az azonosítási, a helymeghatározási és a jelenlét-ellenőrző szolgáltatás;

f) »feltételes hozzáférésű rendszer«: minden olyan műszaki intézkedés, illetve rendszer, amely által a valamely védett rádióműsor- vagy televízióműsor-terjesztő szolgáltatáshoz értelmezhető formában történő hozzáférés előfizetéshez vagy más formában megjelenő előzetes egyedi engedélyhez kötött”.

B – *Az engedélyezési irányelv*

7. Az engedélyezési irányelv (20) preambulumbekezdése a különböző üzleti tevékenységek egy vállalkozásban való halmozódásával kapcsolatban kimondja:

„Ugyanaz a vállalkozás, például egy kábelüzemeltető, kínálhat mind elektronikus hírközlési szolgáltatást – például televíziójel-átvitelt –, mind pedig az ezen irányelv hatálya alá nem tartozó szolgáltatást – például rádióműsor- vagy televízióműsor-tartalomszolgáltatási ajánlat piaci értékesítését; és ezért erre a vállalkozásra – tartalomszolgáltatóként vagy elosztóként végzett tevékenységeivel kapcsolatban – az ezen irányelv rendelkezéseitől eltérő rendelkezéseknek megfelelően és az ezen irányelv mellékletében megállapított feltételjegyzék sérelme nélkül, további kötelezettségek róhatók.”

8. Az engedélyezési irányelv 3. cikke szabályozza az elektronikus hírközlő hálózatok szolgáltatásának, illetve az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásának feltételeit:

„(1) […]

(2) Az elektronikus hírközlő hálózatok szolgáltatása, illetve az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása – a 6. cikk (2) bekezdésében említett egyedi kötelezettségek, illetve az 5. cikkben említett használati jogok sérelme nélkül – csak általános felhatalmazás tárgyát képezheti. Az érintett vállalkozástól megkövetelhető, hogy nyújtson be jelentést [helyesen: tegyen bejelentést], de nem írható

7 — Az 1998. július 20-i 98/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 217., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 21. kötet, 8. o.) módosított, a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló 1998. június 22-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 204., 37. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 20. kötet, 337. o.).

elő számára, hogy mielőtt a felhatalmazásból eredő jogokat gyakorolná, a nemzeti szabályozó hatóság kifejezett határozatát vagy bármely egyéb közigazgatási intézkedésének iratait szerezze be. Az egyes esetekben szükséges bejelentést követően a vállalkozás megkezdheti tevékenységét, szükség esetén az 5., 6. és 7. cikk használati jogokra vonatkozó rendelkezéseire is figyelemmel.

A különböző tagállamokban lévő vállalkozások számára határokon átnyúló elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások érintett tagállamonként nem kötelezhetők egynél több értesítésre [helyesen: bejelentésre].

(3) A (2) bekezdésben említett bejelentés nem tartalmaz többet, mint valamely jogi vagy természetes személy által a nemzeti szabályozó hatóságnak címzett nyilatkozatot az elektronikus hírközlő hálózatok vagy elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásának megkezdésére irányuló szándékról, valamint olyan minimális adatokat, amelyek a nemzeti szabályozó hatóság számára az elektronikus hírközlő hálózatokat és elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtók nyilvántartása vagy jegyzéke vezetéséhez szükségesek. Ezt az adatkört a szolgáltató azonosításához szükséges adatokra kell korlátozni, így a társaság cégjegyzékszámára, a szolgáltató kapcsolattartóira, a szolgáltató címére, a hálózat vagy szolgáltatás rövid ismertetésére, és a tevékenység megkezdésének becsült időpontjára.”

9. Az engedélyezési irányelv 3. cikkében említett általános felhatalmazás a 6. cikk szerint a mellékletben említett feltételekhez köthető. A melléklet 8. pontja kifejezetten megemlíti az elektronikus hírközlésre vonatkozó fogyasztóvédelmi szabályokat.

C – *Az egyetemes szolgáltatási irányelv*

10. Az egyetemes szolgáltatási irányelv 1. cikkének (4) bekezdése világosan kimondja, hogy az irányelv nem érinti a fogyasztóvédelemre vonatkozó egyéb rendelkezéseket: „Ezen irányelvnek a végfelhasználói jogokra vonatkozó rendelkezéseit a fogyasztóvédelemre vonatkozó közösségi szabályok, különösen a 93/13/EGK irányelv és a 97/7/EK irányelv, valamint a közösségi jognak megfelelő nemzeti szabályok sérelme nélkül kell alkalmazni.”

D – *A 2009/140 irányelv*

11. A 2009/140 módosító irányelv (5) preambulumbekezdése összefoglalja az ÚKSZ célkitűzését.

„A cél a piaci verseny fejlődésével párhuzamosan az előzetes ágazatspecifikus szabályok fokozatos csökkentése, végül pedig az elektronikus hírközlés versenyjog általi kizárólagos szabályozása. Figyelembe véve azt, hogy az elektronikus hírközlés piacai erős versenydinamikát tanúsítottak az elmúlt években, fontos, hogy az előzetes szabályozási kötelezettségeket csak olyan esetben alkalmazzák, ha nincs hatékony és fenntartható verseny.”

III – A tényállás és az előzetes döntéshozatal iránti kérelem

12. A UPC DTH egy Luxemburgban bejegyzett gazdasági társaság, amely rádiós és audiovizuális műsorszolgáltatásokból álló műsorcsomagok értékesítésével foglalkozik. Ezzel összefüggésben szolgáltatásait Luxemburgból nyújtja más tagállamokban, többek között Magyarországon lévő előfizetőknek.

13. A harmadik személyek által gyártott műsorok továbbítása műholdon keresztül történik. A felek érveiből kitűnik, hogy a UPC DTH a műholdas infrastruktúrának nem tulajdonosa, hanem harmadik személyek szolgáltatásait veszi igénybe. A UPC DTH ezenkívül nem köteles a műsorok szerkesztői ellenőrzésére. A szolgáltatásért felszámított díjazás magában foglalja mind a továbbítási költségeket, mind pedig a műsorszolgáltatók és közös jogkezelő szervezetek részére a tartalmaik közzétételével összefüggésben fizetett jogdíjakat.

14. Először is 2000-től kezdve Magyarországon e szolgáltatást a UPC DTH egyik helyi leányvállalata nyújtotta. E szolgáltatással 2010-ben a UPC DTH-t bízták meg, és azóta azt – a Cseh Köztársaságban és a Szlovák Köztársaságban nyújtott ilyen szolgáltatásokkal együtt – e társaság nyújtja.

15. A UPC DTH és a magyar Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnökhelyettese között vita merült fel azzal kapcsolatban, hogy a UPC DTH egy piacfelügyeleti eljárás keretében köteles-e arra, hogy a valamely adott előfizetőjével fennálló szerződéses viszonyokra vonatkozó dokumentumokat és egyéb, a nyilvántartásában foglalt adatokat rendelkezésre bocsássa.

16. A UPC DTH arra hivatkozik, hogy az illetékes luxemburgi hatóság, az Institut Luxembourgeois de Régulation (ILR – a luxemburgi szabályozó intézet) hivatalos állásfoglalást adott, miszerint a felperes által nyújtott szolgáltatások Luxemburg joghatósága alá tartoznak, és a felperes által nyújtott szolgáltatás a luxemburgi jog szerint nem minősíthető elektronikus hírközlési szolgáltatásnak.

17. A jogvita a Fővárosi Törvényszék előtt van folyamatban. E bíróság előzetes döntéshozatal céljából hat kérdést terjesztett a Bíróság elé:

1) A keretirányelv 2. cikkének c) pontja értelmezhető-e úgy, hogy elektronikus hírközlési szolgáltatásnak minősül azon szolgáltatás, amelynek keretében a szolgáltató ellenszolgáltatásért cserébe biztosít feltételes hozzáférést rádiós és televíziós műsorszolgáltatásokat magában foglaló, műholdon keresztül továbbított műsorcsomaghoz?

2) Értelmezhető-e úgy az Európai Unió működéséről szóló Szerződés, hogy az 1) kérdésben jelzett szolgáltatásra, amennyiben az Luxembourgból Magyarország területére nyújtott szolgáltatásnak minősül, kiterjed a szolgáltatások tagállamok közötti szabadságának elve?

3) Értelmezhető-e úgy az Európai Unió működéséről szóló Szerződés, hogy az 1) kérdésben jelzett szolgáltatás esetében a célország, ahová a szolgáltatás irányul, jogosult az ilyen szolgáltatások nyújtásának korlátozására, a szolgáltatás kötelező tagállami nyilvántartásba vételének és fióktelepkénti vagy önálló jogalanykénti letelepedésének előírásával, ragaszkodva ahhoz, hogy ilyen szolgáltatás csak fióktelep vagy önálló jogalany megalapítása útján nyújtható?

4) Értelmezhető-e úgy az Európai Unió működéséről szóló Szerződés, hogy az 1) kérdésben jelzett szolgáltatásokkal kapcsolatos eljárásokra – függetlenül attól, hogy a szolgáltatást nyújtó cég melyik tagállamban működik vagy van bejegyezve – a szolgáltatás helye szerinti tagállam joghatósága szerint az adott tagállam hatósága járjon el?

5) Értelmezhető-e úgy a keretirányelv 2. cikkének c) pontja, hogy az 1) kérdésben jelzett szolgáltatás elektronikus hírközlési szolgáltatásnak, vagy az 1) kérdésben leírt szolgáltatás a keretirányelv 2. cikkének f) pontjában meghatározott feltételes hozzáférésű rendszer használatával nyújtott feltételes hozzáférési szolgáltatásnak minősül?

6) Mindezek alapján értelmezhetőek-e a vonatkozó előírások úgy, hogy az 1) kérdésben jelzett szolgáltatást nyújtó szolgáltató elektronikus hírközlési szolgáltatónak minősül a közösségi szabályozás alapján?

18. A UPC DTH, a magyar Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: magyar szabályozó hatóság) Magyarországgal együtt, valamint a Belga Királyság, a Cseh Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Holland Királyság, Románia, a Szlovák Köztársaság és az Európai Bizottság írásbeli észrevételeket nyújtott be. A 2013. november 20-i tárgyaláson a UPC DTH, a magyar szabályozó hatóság, Magyarország, a Cseh Köztársaság és a Bizottság vett részt.

IV – A jogkérdésről

19. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem arra keres választ, hogy a magyar szabályozó hatóság felügyelheti-e a UPC DTH tevékenységét. Ezzel összefüggésben az előterjesztett kérdések két témakör köré csoportosíthatók: a kérdést előterjesztő bíróság 1., 5. és 6. kérdése lényegében arra vonatkozik, hogy a UPC DTH tevékenysége mint „elektronikus hírközlési szolgáltatás” az ÚKSZ hatálya alá, tehát a elektronikus hírközlés új keretszabályozásába tartozik-e (lásd a lenti A. pontot). A 2., 3. és 4. kérdés esetében ellenben arról van szó, hogy az EUMSZ 56. cikk szerinti szolgáltatásnyújtás szabadságával ellentétes-e a UPC DTH-nak a magyar szabályozó hatóság általi felügyelete (lásd a lenti B. pontot).

20. Kétely merülhet fel azzal kapcsolatban, hogy mindkét kérdéskör megválaszolására szükség van-e. Mivel az ÚKSZ bizonyos kérdéseket kimerítően harmonizál, kizárja a szolgáltatásnyújtás szabadságának alkalmazását.[8] Ez azonban nem feltétlenül érvényes az elektronikus hírközlési szolgáltatás fogalommeghatározására. Ha ugyanis valamely tagállam a szabályozó hatóság hatáskörét e fogalommeghatározás révén határolja le, az érintett szolgáltatásokat illetően azonban olyan ellenőrzési hatásköröket ruház rá, amelyek az ÚKSZ szabályait meghaladják, ezen, az ÚKSZ szabályait meghaladó hatásköröket illetően tekintetbe jöhet a szolgáltatásnyújtás szabadsága.

21. A jelen ügyben ilyen intézkedésekről van szó. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy a magyar szabályozó hatóság meg szeretné vizsgálni különösen a UPC DTH és annak előfizetői közötti viszonyt, tehát azt, hogy a fogyasztóvédelem biztosított-e. A fogyasztóvédelmet az ÚKSZ nem harmonizálja kimerítően.[9] Mindazonáltal mindig alaposan meg kell vizsgálni, hogy az adott kérdést nem szabályozza-e már az ÚKSZ.

A – *Az elektronikus hírközlési szolgáltatások jogáról*

22. Az elektronikus hírközlési szolgáltatások joga az ÚKSZ szerint lényegében elektronikus jelek átvitelére vonatkozik. Miután az ilyen átviteli szolgáltatások hosszú ideig állami monopóliumok számára voltak fenntartva, a 2009/140 irányelv (10) preambulumbekezdése szerint az ÚKSZ célja a piaci verseny fejlődésével párhuzamosan az előzetes szabályok fokozatos csökkentése, végül pedig az elektronikus hírközlés versenyjog általi kizárólagos szabályozása.

23. Az engedélyezési irányelv úgy követi az előzetes szabályok csökkentésének célját, hogy a szolgáltatókat viszonylag enyhe engedélyezési feltételeknek veti alá. Egy engedély azonban nem feltétlenül elég az egész Unióban. Az egyes tagállamok ugyanis, amelyekben szolgáltatást nyújtanak, a 3. cikk (2) bekezdése alapján saját engedélyt adhatnak.

24. Ezenkívül az engedélyezési irányelv rendelkezéseket tartalmaz a frekvenciahasználati jogokra, amelyek kezelésével a keretirányelv is foglalkozik.

8 — A C-380/05. sz. Centro Europa 7 ügyben 2008. január 31-én hozott ítélet (EBHT 2008., I-349. o.) 73. és 77. pontja.

9 — A C-522/08. sz. Telekomunikacja Polska ügyben 2010. március 11-én hozott ítélet (EBHT 2010., I-2079. o.) 29. pontja.

25. Egyébként a hozzáférési irányelv szerint a jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozásokra különös kötelezettségeket lehet róni annak érdekében, hogy más vállalkozások is hozzáférhessenek az érintett piacokhoz. E szabályok az úgynevezett „Essential-Facilities” doktrínából merítkeznek, amelyről az EUMSZ 102. cikkben foglalt, erőfölénnyel való visszaélés tilalmával összefüggésben folynak viták. [10]

26. Végül az egyetemes szolgáltatási irányelv annak biztosítására hivatott, hogy valamennyi végső ügyfél hozzáférést kapjon bizonyos minimumszolgáltatásokhoz. A jelen ügyben kevésbé jelentős elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv pedig az e területen fennálló különös adatvédelmi követelményekre vonatkozik.

1. A jelen ügyben vitatott szolgáltatásnak az elektronikus hírközlésre vonatkozó ÚKSZ hatálya alá történő besorolásáról

27. Az első és a hatodik kérdéssel azt kell tisztázni, hogy a UPC DTH olyan, a keretirányelv 2. cikkének c) pontja értelmében vett elektronikus hírközlési szolgáltatást nyújt-e, amely az ÚKSZ hatálya alá tartozik.

28. Az említett fogalommeghatározás az olyan, általában díjazás ellenében nyújtott szolgáltatást foglalja magában, amely teljes egészében vagy nagyrészt elektronikus hírközlő hálózaton történő jelátvitelből áll, beleértve a műsorterjesztő hálózatokon nyújtott átviteli szolgáltatásokat, de nem foglalja magában az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások segítségével történő tartalomszolgáltatást, illetve az ilyen tartalom felett szerkesztői ellenőrzést biztosító szolgáltatásokat. Nem foglalja magában továbbá a 98/34/EK irányelv 1. cikkében meghatározott olyan, információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat, amelyek teljes egészében vagy nagyrészt nem elektronikus hírközlő hálózaton történő jelátvitelből állnak.

a) A jelátvitelről

29. A kérdéses szolgáltatás magában foglalja az elektronikus hírközlő hálózaton történő jelátvitelt, nevezetesen a műholdon keresztül történő továbbítást. Az olyan átviteli rendszer, valamint egyéb erőforrás, amely lehetővé teszi a műholdas hálózaton keresztül történő jelátvitelt, a keretirányelv 2. cikkének a) pontja szerint „elektronikus hírközlő hálózat”. E fogalommeghatározás kifejezetten megemlíti a rádióműsor- és televízióműsor-terjesztő hálózatokat.

30. Az, hogy a műholdon keresztül történő továbbítást harmadik személyek végzik, a UPC DTH álláspontjával ellentétben nem kérdőjelezi meg a szolgáltatás e besorolását. A UPC DTH ugyanis nemcsak hogy lehetővé teszi a szolgáltatásához való hozzáférést egy, e szolgáltatástól függetlenül fennálló hálózaton, például interneten vagy telefonhálózaton keresztül, hanem létrehozza a továbbítást, és lehetővé teszi a magyarországi előfizetők általi hozzáférést.

31. Ezen, a magyarországi előfizetők általi hozzáférés döntő jelentőséggel bír a tekintetben, hogy e tagállamban szükség van-e egyáltalán a szolgáltatásnak az ÚKSZ szerinti szabályozására. Azokban a tagállamokban ugyanis, ahol a műholdon keresztül történő továbbítást ugyan fogni lehet, a UPC DTH szolgáltatása hiányában azonban az nem dekódolható, nem áll fenn szabályozási szükséglet sem. Ennek megfelelően nem a műholdas szolgáltató, hanem legfeljebb a UPC DTH a helyes címzettje az ÚKSZ szerinti szabályozási intézkedéseknek.

10 — Lásd a C-241/91. P. és C-242/91. P. sz., RTE és ITP kontra Bizottság egyesített ügyekben 1995. április 6-án hozott ítélet (EBHT 1995., I-743. o.) 52. és azt követő pontjait, a C-7/97. sz. Bronner-ügyben 1998. november 26-án hozott ítélet (EBHT 1998., I-7791. o.) 37. és azt követő pontjait, valamint a C-52/09. sz. TeliaSonera Sverige ügyben 2011. február 17-én hozott ítélet (EBHT 2011., I-527. o.) 60. és azt követő pontjait.

b) A műsortartalmak nyújtásáról

32. Az sem vitatott, hogy a UPC DTH az általa díjazás ellenében nyújtott szolgáltatással összefüggésben a sugárzott műsorok felett semmilyen szerkesztői ellenőrzést nem gyakorol.

33. Első pillantásra azonban úgy tűnik, hogy a UPC DTH szolgáltatása tartalomszolgáltatásban áll. Ebben az esetben a keretirányelv 2. cikkének c) pontja szerint nem lenne szó elektronikus hírközlési szolgáltatásról.

34. Ezzel a kérdéssel azonban nemrég foglalkozott a Bíróság egy, a UPC DTH holland leányvállalata által nyújtott hasonló szolgáltatással kapcsolatos, műsorcsomagok kábelhálózaton keresztül történő továbbítására vonatkozó eljárásban. Eszerint a vonatkozó irányelvek – különösen a keretirányelv és a tartalomra vonatkozó, az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv [11] – világosan megkülönböztetik a műsortartalmak készítését, amely szerkesztői ellenőrzést foglal magában, és a műsortartalmak szerkesztői ellenőrzés nélküli átvitelét, mivel a műsortartalmak és azok átvitele külön szabályozás hatálya alá tartozik, amely saját célkitűzésekkel rendelkezik, és nem hivatkozik sem a nyújtott szolgáltatások ügyfeleire, sem az utóbbiaknak számlázott közvetítési költségek szerkezetére. [12]

35. Az tehát, hogy valamely szolgáltatást ki kell-e zárni az elektronikus hírközlési szolgáltatások fogalommeghatározásából, nem attól függ, hogy a szolgáltatás tárgya műsortartalmak nyújtásában áll-e, hanem attól, hogy a szolgáltatás magában foglalja-e a műsortartalmak *készítését* és/vagy szerkesztői felügyeletét. A jelen ügyben azonban erről nincs szó.

c) A szolgáltatás fő tárgyáról

36. Előfordulhat azonban, hogy olyan szolgáltatásról van szó, amely ki van zárva az ÚKSZ alkalmazása alól, mivel *teljes egészében vagy nagyrészt* nem átvitelből áll. Amint a UPC DTH előadja, az átvitel ugyanis csak egy elem a szolgáltatást jellemző több elem közül.

37. Azonban e kérdés is megvitatásra került a már említett, a UPC DTH holland leányvállalatára vonatkozó ítéletben. Eszerint nincs jelentősége annak, hogy az ügyfelek annak érdekében fizetnek elő a szolgáltatásra, hogy bizonyos műsortartalmakhoz hozzáférést kapjanak, [13] tehát nem az motiválja őket, hogy bizonyos átviteli rendszerhez hozzáférjenek. Az ilyen szolgáltatásnak ugyanis az ÚKSZ hatálya alá kell tartoznia legalábbis annyiban, amennyiben átvitelt foglal magában. [14]

38. A Bíróság e megállapítást különösen azzal indokolja, hogy bármely eltérő értelmezés jelentősen szűkítené az ÚKSZ hatályát, sértené a rendelkezéseinek hatékony érvényesülését, tehát veszélyeztetné az ÚKSZ céljainak megvalósulását. Mivel ugyanis az ÚKSZ-nek éppen az a célja, hogy létrehozza az elektronikus hírközlés valódi belső piacát, amelynek keretében – amint a keretirányelv (27) preambulumbekezdéséből és a 2009/140 irányelv (5) preambulumbekezdéséből kitűnik – az utóbbira végső soron kizárólag a versenyjog alkalmazandó, a műsorcsomagok kábelhálózaton keresztül történő nyújtásának a hatálya alól való kizárása azzal az indokkal, hogy az nem merül ki jelek továbbításában, az említett keretszabályozást teljesen megfosztaná a hatályától. [15]

11 — A tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 2010. március 10-i 2010/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 95., 1. o.).

12 — A C-518/11. sz. UPC Nederland ügyben 2013. november 7-én hozott ítélet 41. pontja.

13 — A 12. lábjegyzetben hivatkozott UPC Nederland ügyben hozott ítélet 43. pontja.

14 — A 12. lábjegyzetben hivatkozott UPC Nederland ügyben hozott ítélet 44. pontja.

15 — A 12. lábjegyzetben hivatkozott UPC Nederland ügyben hozott ítélet 45. pontja.

39. A különböző szolgáltatások társítása azonban nem vezet ahhoz, hogy a szolgáltatások *valamennyi* eleme az ÚKSZ szabályainak hatálya alá tartozik. Ugyanis, amint az engedélyezési irányelv (20) preambulumbekezdése kimondja, a tartalomszolgáltatóra vagy elosztóra más rendelkezéseknek megfelelően és az ÚKSZ szerinti feltételek sérelme nélkül kötelezettségek róhatók.[16]

40. Az első és a hatodik kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy azon szolgáltatás, amelynek keretében a szolgáltató ellenszolgáltatásért cserébe biztosít feltételes hozzáférést rádiós és televíziós műsorszolgáltatásokat magában foglaló, műholdon keresztül továbbított műsorcsomaghoz, a keretirányelv 2. cikkének c) pontja értelmében vett elektronikus hírközlési szolgáltatásnak minősül, amennyiben a tárgya elektronikus hírközlő hálózaton keresztül történő jelátvitel. Az e szolgáltatást nyújtó szolgáltatót következésképpen elektronikus hírközlési szolgáltatónak kell tekinteni.

2. A feltételes hozzáférésű rendszernek való minősítésről

41. Az ötödik kérdés arra vonatkozik, hogy azon szolgáltatást, amelynek keretében a szolgáltató ellenszolgáltatásért cserébe biztosít feltételes hozzáférést rádiós és televíziós műsorszolgáltatásokat magában foglaló, műholdon keresztül továbbított műsorcsomaghoz, elektronikus hírközlési szolgáltatásnak vagy pedig a keretirányelv 2. cikkének f) pontja értelmében vett feltételes hozzáférési szolgáltatásnak kell-e tekinteni.

42. Egyértelmű, hogy a UPC DTH által kínált szolgáltatás magában foglal egy feltételes hozzáférésű *rendszert*. A keretirányelv 2. cikkének f) pontja az ilyen rendszer fogalmát a következőképpen határozza meg: minden olyan műszaki intézkedés, illetve rendszer, amely által a valamely védett rádióműsor- vagy televízióműsor-terjesztő szolgáltatáshoz értelmezhető formában történő hozzáférés előfizetéshez vagy más formában megjelenő előzetes egyedi engedélyhez kötött. Pontosan így van kialakítva a UPC DTH által biztosított, kódolt műsorcsomagokhoz való hozzáférés is.

43. Úgy tűnik azonban, hogy a kérdés azon az előfeltevésen alapul, hogy az elektronikus hírközlési szolgáltatás és a feltételes hozzáférésű rendszer egymást kizárja. Eszerint, amennyiben feltételes hozzáférésű rendszerről lenne szó, az elektronikus hírközlési szolgáltatásokra vonatkozó szabályok nem lennének alkalmazhatók.

44. Ezen előfeltevés azonban hibás. Igaz, hogy léteznek a feltételes hozzáférésű rendszerekre vonatkozó különös szabályok. A feltételes hozzáférésen alapuló, vagy abból álló szolgáltatások jogi védelméről szóló irányelv[17] mellett meg kell említeni a hozzáférési irányelv 6. cikkét és I. mellékletét is. Amennyiben valamely feltételes hozzáférésű rendszert hírközlési szolgáltatástól külön kínálnak, e rendszer kizárólag e szabályok hatálya alá tartozik.

45. Az ilyen elkülönülő kínálatnak azonban a keretirányelv 2. cikkének ea) pontjában foglalt fogalommeghatározásnak megfelelően az a célja, hogy a szolgáltatás igénybevevője, aki a maga részéről hírközlési szolgáltatást nyújt, a rendszert *kapcsolódó szolgáltatásként* használja. E fogalommeghatározás szerint ugyanis egy elektronikus hírközlési szolgáltatáshoz kapcsolódó szolgáltatásról van szó, amely lehetővé teszi vagy támogatja az ezen szolgáltatás útján történő szolgáltatásnyújtást, vagy erre alkalmas.

16 — Lásd a keretirányelv (10) preambulumbekezdését is.

17 — Az 1998. november 20-i 98/84/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 320., 54. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 3. kötet, 147. o.).

46. Valamely elektronikus hírközlési szolgáltatás feltételes hozzáférésű rendszerrel való társítása azonban nem zárja ki e szolgáltatás szabályozását. Azon körülményből, hogy valamely szolgáltatást egy második szolgáltatás támogat vagy tesz lehetővé, nem következik ugyanis az, hogy az első szolgáltatást úgy kellene minősíteni, mint a második szolgáltatást. A második szolgáltatás ugyanis az első szolgáltatás alkotóeleme.

47. Az ötödik kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy azon szolgáltatás, amelynek keretében a szolgáltató ellenszolgáltatásért cserébe biztosít feltételes hozzáférést rádiós és televíziós műsorszolgáltatásokat magában foglaló, műholdon keresztül továbbított műsorcsomaghoz, a keretirányelv 2. cikkének ae) és f) pontja értelmében vett feltételes hozzáférésű rendszert is magában foglalhat, nem tekinthető azonban teljes egészében ilyen rendszernek.

B – *A szolgáltatásnyújtás szabadságáról*

48. A második, harmadik és negyedik kérdés a szolgáltatásnyújtás szabadságának alkalmazására vonatkozik. Először is meg kell vizsgálni, hogy a vitatott szolgáltatás a szolgáltatásnyújtás szabadságának alkalmazási körébe tartozik-e, amennyiben a szolgáltatást Luxemburgból Magyarország területére nyújtják (lásd a lenti 1. pontot). Ezután meg kell vizsgálni, hogy e szabadsággal összeegyeztethető-e az, hogy a fogadó állam hatóságai e szolgáltatással kapcsolatban közigazgatási eljárást folytassanak le (lásd a lenti 2. pontot), valamint hogy ezen állam megkövetelheti-e a nyilvántartásba vételt (lásd a lenti 3. pont b) alpontját) és/vagy az állam területén fióktelep létrehozását (lásd a lenti 3. pont c) alpontját).

1. A szolgáltatásnyújtás szabadságának alkalmazásáról

49. A televíziós adások sugárzása, ahogyan azok továbbítása is, az EUMSZ szolgáltatásokra vonatkozó rendelkezéseinek hatálya alá tartozik.[18] Ezenkívül nem vitatott, hogy az alapeljárás arra vonatkozik, hogy egy Luxemburgban székhellyel rendelkező vállalkozás e szolgáltatást Magyarországon lévő személyeknek nyújtja.

50. Azon körülmény, hogy a UPC DTH a letelepedési helye szerinti tagállamban nem nyújt hasonló szolgáltatásokat, nem zárja ki az EUMSZ 56. cikkben foglalt szolgáltatásnyújtás szabadságának alkalmazását. A valamely tagállamban letelepedett piaci szereplőnek az e rendelkezésben foglalt azon joga ugyanis, hogy valamely másik tagállamban szolgáltatást nyújtson, nincs alárendelve annak a feltételnek, hogy ezeket a szolgáltatásokat a letelepedési helye szerinti tagállamban is nyújtania kell. E tekintetben az EUMSZ 56. cikk csupán azt írja elő, hogy a szolgáltatást nyújtó fél a szolgáltatás igénybevevőjétől eltérő tagállamban telepedjen le.[19]

51. Az ÚKSZ általi harmonizáció azonban kizárhatná a szolgáltatásnyújtás szabadsága alapján való vizsgálatot (lásd a lenti a) pontot). Ezenkívül egyesek szerint a szolgáltatásnyújtás szabadságára való hivatkozás visszaélésszerű (lásd a lenti b) pontot).

18 — A 155/73. sz. Sacchi-ügyben 1974. április 30-án hozott ítélet (EBHT 1974., 409. o.) 6. pontja, a C-17/00. sz. De Coster-ügyben 2001. november 29-én hozott ítélet (EBHT 2001., I-9445. o.) 28. pontja, valamint a C-250/06. sz., United Pan-Europe Communications Belgium és társai ügyben 2007. december 13-án hozott ítélet (EBHT 2007., I-11135. o.) 28. pontja.

19 — A C-56/96. sz. VT4-ügyben 1997. június 5-én hozott ítélet (EBHT 1997., I-3143. o.) 22. pontja és a C-46/08. sz. Carmen Media Group ügyben 2010. szeptember 8-án hozott ítélet (EBHT 2010., I-8149. o.) 43. pontja.

a) A harmonizációról

52. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós szinten kimerítő harmonizáció tárgyát képező területen tett bármely nemzeti intézkedést e harmonizációs intézkedés rendelkezései, nem pedig az elsődleges jog alapján kell megítélni. [20]

53. A Bíróság ennek megfelelően abból indul ki, hogy az elektronikus hírközlő hálózatok és az elektronikus hírközlési szolgáltatások területén az ÚKSZ végrehajtja a szolgáltatásnyújtás szabadságával kapcsolatos rendelkezéseket, [21] így csak az ÚKSZ rendelkezései alkalmazhatók. [22] Ez vonatkozik a televíziós sugárzások területén a sugárzási engedélyek koncessziójára és a műsorterjesztésre használt rádiófrekvenciák kijelölésére is. [23] Az ÚKSZ-nek azonban nem az a célja, hogy kimerítően harmonizálja *valamennyi*, az elektronikus hírközlési szolgáltatásokra vonatkozó rendelkezést. A keretirányelv 1. cikkének (3) bekezdése szerint ugyanis a nemzeti szinten az uniós jognak megfelelően hozott, az általános érdekű célkitűzések elérésére irányuló intézkedések nem sérülnek.

54. Az előzetes döntéshozatalra utalás e tekintetben ugyan csak utalásokat tartalmaz, különösen a magyar szabályozó hatóság által előadottakból azonban kitűnik, hogy az alapeljárás mindenekelőtt a UPC DTH és annak előfizetői közötti viszonnyal, tehát a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos.

55. A keretirányelv és az egyetemes szolgáltatási irányelv azonban nem írja elő a fogyasztóvédelemre vonatkozó feltételek teljes harmonizációját. Az egyetemes szolgáltatási irányelv 20. cikkét ugyanis – amely a fogyasztók és az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtói között létrejött szerződésekre vonatkozik – ezen irányelv 1. cikkének (4) bekezdése szerint a fogyasztóvédelemre vonatkozó uniós szabályok, valamint az uniós jognak megfelelő nemzeti szabályok sérelme nélkül kell alkalmazni. [24]

56. Ezt egyáltalán nem érinti az a körülmény sem, hogy az engedélyezési irányelvben az elektronikus hírközlő hálózatok szolgáltatásához és az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtásához előírt általános felhatalmazás ezen irányelv 6. cikkének (1) bekezdése és a mellékletének 8. pontja szerint többek között olyan fogyasztóvédelmi szabályokhoz köthető, amelyek konkrétan az elektronikus hírközlésre vonatkoznak. A tagállamok feladata ugyanis, hogy az uniós jog általános szabályait betartva e konkrét fogyasztóvédelmi rendelkezések tartalmát megállapítsák.

57. Következésképpen az alapeljárásban nem (csak) az ÚKSZ rendelkezései kerülnek alkalmazásra. Amennyiben tehát a tagállami bíróságok nem állapítják meg, hogy a másodlagos jog más rendelkezései relevánsak, mint például a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv, [25] amely bizonyos kérdéseket szintén kimerítően szabályoz, [26] a szolgáltatásnyújtás szabadsága kerül alkalmazásra.

20 — A C-37/92. sz., Vanacker és Lesage ügyben 1993. október 12-én hozott ítélet (EBHT 1993., I-4947. o.) 9. pontja, a C-322/01. sz. Deutscher Apothekerverband ügyben 2003. december 11-én hozott ítélet (EBHT 2003., I-14887. o.) 64. pontja és a C-265/12. sz. Citroën Belux ügyben 2013. július 18-án hozott ítélet 31. pontja.

21 — A 8. lábjegyzetben hivatkozott Centro Europa 7 ügyben hozott ítélet 76. és 80. pontja.

22 — A 8. lábjegyzetben hivatkozott Centro Europa 7 ügyben hozott ítélet 73. és 77. pontja.

23 — A 8. lábjegyzetben hivatkozott Centro Europa 7 ügyben hozott ítélet 85. pontja.

24 — A 9. lábjegyzetben hivatkozott Telekomunikacja Polska ügyben hozott ítélet 29. pontja.

25 — A belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 149., 22. o.). Lásd ezzel kapcsolatban a 9. lábjegyzetben hivatkozott Telekomunikacja Polska ügyben hozott ítélet 31. és 32. pontját, valamint a folyamatban lévő C-388/13. sz. UPC Magyarország ügyet.

26 — A C-261/07. és C-299/07. sz., VTB-VAB és Galatea ügyben 2009. április 23-án hozott ítélet (EBHT 2009., I-2949. o.) 52. pontja, a C-304/08. sz. Plus Warenhandelsgesellschaft ügyben 2010. január 14-én hozott ítélet (EBHT 2010., I-217. o.) 41. pontja és a 20. lábjegyzetben hivatkozott Citroën Belux ügyben hozott ítélet 20. pontja.

b) A szolgáltatásnyújtás szabadságára való visszaélésszerű hivatkozásról

58. A Cseh Köztársaság azonban úgy véli, hogy a UPC DTH nem hivatkozhat a szolgáltatásnyújtás szabadságára, mivel csak azért telepedett le Luxembourgban, hogy más tagállamokban szolgáltatásokat nyújtson. Ezért a UPC DTH visszaélésszerűen hivatkozik a szolgáltatásnyújtás szabadságára.

59. E tekintetben el kell ismerni, hogy a tagállamnak jogában áll olyan intézkedéseket hozni, amelyek célja annak megakadályozása, hogy néhány állampolgára a Szerződés alapján biztosított lehetőségekkel visszaélve megpróbálja a nemzeti jogszabályok alkalmazása alól kivonni magát. Nem megengedett az sem, hogy a jogalanyok az uniós jogi rendelkezésekből visszaélésszerűen vagy csalárd módon előnyt szerezzenek. [27]

60. Az azonban, ha valamely alapszabadságot abból a célból gyakorolnak, hogy valamely más tagállam kedvezőbb jogszabályainak előnyeit élvezzék, önmagában nem elegendő annak megállapításához, hogy e szabadsággal visszaéltek. [28]

61. Még ha megállapítást is nyerne az, hogy a vitatott szolgáltatást csak azért ruházták át egy magyar társaságról a UPC DTH-ra, hogy e szolgáltatást visszaélésszerűen kivonják a magyar jogszabályok alkalmazása alól, ez nem zárhatná ki a szolgáltatásnyújtás szabadságának alkalmazását. E szabadság alkalmazhatóságának kérdése ugyanis különbözik attól a kérdéstől, hogy a tagállam hozhat-e intézkedéseket annak megakadályozására, hogy egyes állampolgárai a Szerződés által nyújtott lehetőségekkel visszaélve kíséreljék meg kivonni magukat a nemzeti jogszabályaik alkalmazása alól. [29]

62. Nincs tehát arra utaló körülmény, hogy a szolgáltatásnyújtás szabadságának alkalmazása visszaélés miatt ki lenne zárva. Meg kell viszont vizsgálni azt, hogy a visszaélés megakadályozására hozott esetleges intézkedések a szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának minősülnek-e, és hogy adott esetben igazoltak-e.

c) Közbenső következtetés

63. Következésképpen azon tagállami szabályok, amelyek olyan, Luxemburgból Magyarország területére nyújtott szolgáltatásokra vonatkoznak, amelyek keretében a szolgáltató ellenszolgáltatásért cserébe biztosít feltételes hozzáférést rádiós és televíziós műsorszolgáltatásokat magában foglaló, műholdon keresztül továbbított műsorcsomaghoz, annyiban tartoznak az EUMSZ 56. cikk szerinti szolgáltatásnyújtás szabadságának hatálya alá, amennyiben sem az ÚKSZ, sem pedig egyéb másodlagos jogi rendelkezések nem harmonizálják kimerítően a tárgyát.

2. A magyar hatóságok ellenőrzési hatásköréről

64. A magyar hatóságok hatáskörének kérdése arra vonatkozik, hogy a szolgáltatásnyújtás szabadsága megengedi-e a szolgáltatásoknak a fogadó állam hatóságai általi ellenőrzését. E tekintetben először is meg kell vizsgálni, hogy az ilyen ellenőrzés korlátozza-e a szolgáltatásnyújtás szabadságát, és ezt követően adott esetben meg kell vizsgálni, hogy az ilyen korlátozás igazolt-e.

27 — A 33/74. sz. van Binsbergen-ügyben 1974. december 3-án hozott ítélet (EBHT 1974., 1299. o.) 13. pontja, a C-23/93. sz. TV10-ügyben 1994. október 5-én hozott ítélet (EBHT 1994., I-4795. o.) 20. pontja, a C-212/97. sz. Centros-ügyben 1999. március 9-én hozott ítélet (EBHT 1999., I-1459. o.) 24. pontja, valamint a C-151/04. és C-152/04. sz., Nadin és Nadin-Lux egyesített ügyekben 2005. december 15-én hozott ítélet (EBHT 2005., I-11203. o.) 45. pontja.

28 — A 27. lábjegyzetben hivatkozott TV10-ügyben hozott ítélet 15. pontja, a 27. lábjegyzetben hivatkozott Centros-ügyben hozott ítélet 27. pontja, valamint a C-196/04. sz., Cadbury Schweppes és Cadbury Schweppes Overseas ügyben 2006. szeptember 12-én hozott ítélet (EBHT 2006., I-7995. o.) 37. pontja.

29 — A 27. lábjegyzetben hivatkozott TV10-ügyben hozott ítélet 15. pontja, a 27. lábjegyzetben hivatkozott Centros-ügyben hozott ítélet 18. pontja, valamint a C-123/11. sz. A-ügyben 2013. február 21-én hozott ítélet 26. és 27. pontja.

65. E tekintetben is emlékeztetni kell arra, hogy a másodlagos jog általi kimerítő harmonizáció esetén a tagállami hatóságok hatáskörét nem a szolgáltatásnyújtás szabadsága alapján kell megítélni.[30] Az ÚKSZ az elektronikus hírközlés területén ugyan nem szabályozza a fogyasztóvédelemre vonatkozó anyagi jogi kötelezettségeket, a tagállamok az engedélyezési irányelv 6. cikke és mellékletének 8. pontja alapján az ilyen szolgáltatások nyújtására vonatkozó általános felhatalmazást konkrétan az elektronikus hírközlésre vonatkozó fogyasztóvédelmi szabályokhoz köthetik. E kötelezettségek ellenőrzése ezen irányelv 10. cikke szerint a tagállami szabályozó hatóságok feladata.

66. A szolgáltatásnyújtás szabadsága így már csak akkor kerül alkalmazásra, ha az ellenőrzési hatáskör nem ered már az ÚKSZ-ből vagy egyéb másodlagos jogi rendelkezésekből. A tagállami bíróságoknak kell megvizsgálniuk, hogy erről van–e szó.

67. Amennyiben a kérdéses ellenőrzések elvégzésére vonatkozó hatáskört nem szabályozza már a másodlagos uniós jog, az EUMSZ 56. cikk a szolgáltatásnyújtási szabadság mindennemű korlátozásának megszüntetését követeli meg, még akkor is, ha e korlátozás különbségtétel nélkül egyaránt vonatkozik a belföldi és a más tagállamokból származó szolgáltatókra, amennyiben olyan jellegű, hogy tiltja, zavarja vagy kevésbé vonzóvá teszi a valamely olyan más tagállamban letelepedett szolgáltató tevékenységeit, ahol az jogszerűen nyújt hasonló szolgáltatásokat.[31]

68. A szolgáltatások bármilyen ellenőrzése alkalmas ugyan arra, hogy zavarja vagy kevésbé vonzóvá tegye a szolgáltató tevékenységeit. A jelen ügyben azonban a szolgáltató nem nyújt hasonló szolgáltatásokat a letelepedési helye szerinti államban. A UPC DTH ugyanis Luxemburgban nem kínál műsorcsomagokhoz való hozzáférést.

69. Mindazonáltal nem vitatott, hogy a szolgáltatásnyújtás szabadságának korlátozása ilyen helyzetekben is megköveteli az igazolást.[32] Az ilyen igazolás vizsgálatánál mindenképpen jelentősége lehet annak, hogy a származási tagállamban nem végeznek szolgáltatásnyújtási tevékenységet. Így az a gondolat, hogy a származási államban elvégzett ellenőrzéseknek a fogadó állam általi megismétlésére főszabály szerint nincs szükség,[33] csak akkor helytálló, ha a származási államban egyáltalán sor kerül ellenőrzésre.

70. A korlátozás fogalmát ez azonban nem érinti. E fogalom így magában foglal minden olyan intézkedést, amely olyan jellegű, hogy a valamely más tagállamban letelepedett szolgáltató tevékenységeit tiltja, zavarja vagy kevésbé vonzóvá teszi, abban az esetben is, ha a szolgáltató a letelepedési helye szerinti tagállamban nem nyújt hasonló szolgáltatást. Következésképpen a UPC DTH szolgáltatásának a magyar hatóságok általi ellenőrzése korlátozást foglal magában.

71. A szolgáltatásnyújtás szabadságának ehhez hasonló korlátozása azonban csak közérdeken alapuló kényszerítő ok alapján igazolható, amennyiben a fogadó tagállam területén tevékenységet folytató minden személyre és vállalkozásra alkalmazandó, és amennyiben alkalmas az általa kitűzött cél elérésének biztosítására, és nem lép túl az annak eléréséhez szükséges mértéken, továbbá feltéve, hogy e közérdeket nem védik a szolgáltatóra a letelepedése szerinti tagállamban vonatkozó szabályok.[34]

30 — Lásd a fenti 52. pontot.

31 — Lásd többek között a C-42/07. sz., Liga Portuguesa de Futebol Profissional és Bwin International ügyben 2009. szeptember 8-án hozott ítélet (EBHT 2009., I-7633. o.) 51. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, a C-447/08. és C-448/08. sz., Sjöberg és Gerdin egyesített ügyekben 2010. július 8-án hozott ítélet (EBHT 2010., I-6921. o.) 32. pontját, valamint a C-403/08. és C-429/08. sz., Football Association Premier League és társai egyesített ügyekben 2011. október 4-én hozott ítélet (EBHT 2011., I-9083. o.) 85. pontját.

32 — Lásd a 19. lábjegyzetben hivatkozott Carmen Media Group ügyben hozott ítélet 55. és azt követő pontjait, valamint a 27. lábjegyzetben hivatkozott TV10-ügyben hozott ítélet 17. és azt követő pontjait.

33 — Lásd a C-355/98. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 2000. március 9-én hozott ítélet (EBHT 2000., I-1221. o.) 35–38. pontját, a C-171/02. sz., Bizottság kontra Portugália ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-5645. o.) 60. pontját, valamint a C-372/09. és C-373/09. sz. Peñarroja Fa egyesített ügyekben 2011. március 17-én hozott ítélet (EBHT 2011., I-1785. o.) 54. pontját.

34 — A 33. lábjegyzetben hivatkozott Peñarroja Fa egyesített ügyekben hozott ítélet és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

72. A jelen ügyben nincs arra utaló körülmény, hogy a UPC DTH-t más ellenőrzéseknek kellene alávetni, mint a belföldi szolgáltatókat.

73. Amennyiben az ellenőrzések célja a fogyasztóvédelem biztosítása, utalni kell arra, hogy ez olyan célkitűzés, amely olyan közérdeken alapuló kényszerítő indoknak tekinthető, amely igazolhatja a szolgáltatásnyújtás szabadságának korlátozását. [35]

74. Noha az ellenőrzés bizonyos formái aránytalanok lehetnek, nem tűnik úgy, hogy már erről lenne szó pusztán azért, mert a fogadó állam hatóságai hatáskörrel rendelkeznek a vitatott szolgáltatás ellenőrzésére. Az ilyen hatáskör főszabály szerint alkalmas a fogyasztóvédelem elősegítésére. Mivel úgy tűnik, hogy a származási államban nem végeznek hasonló ellenőrzéseket, a fogadó tagállam a rendelkezésre álló mérlegelési mozgástere keretében ezen ellenőrzéseket szükségesnek tekintheti. Nem fogadható el az sem, hogy az ilyen hatáskör által nyújtott hozzájárulás a vele járó hátrányokhoz képest aránytalan.

75. E következtetés egyébként megfelel az uniós jogalkotó által az engedélyezési irányelv elfogadásakor követett megoldásnak, amely irányelv, még ha a konkrét ellenőrzésekre nem is alkalmazható, az általános felhatalmazással összefüggő feltételeket illetően előírja a fogadó állam ilyen ellenőrzési hatáskörét.

76. Ezenkívül a Bíróság egyik ítéletében megerősítette, hogy valamely tagállam egy más tagállamban annak érdekében letelepedett rádió- és televízióműsor-szolgáltatót, hogy ott az első állam területére bizonyos szolgáltatásokat nyújtson, belföldi műsorszolgáltatónak tekintheti, mivel ezen intézkedés azt hivatott megakadályozni, hogy a más tagállamban letelepedő műsorszolgáltatók a Szerződésben biztosított szabadságokkal visszaélve kivonhassák magukat a belföldi jogszabályokban előírt kötelezettségek alól. [36]

77. Következésképpen, amennyiben nem szabályozza a hatáskört már a másodlagos uniós jog, az EUMSZ 56. cikk nem akadályozza a tagállami hatóságokat abban, hogy közigazgatási eljárást folytassanak le olyan szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyeket valamely más tagállamból nyújtanak, és amelyek keretében a szolgáltató ellenszolgáltatásért cserébe biztosít feltételes hozzáférést rádiós és televíziós műsorszolgáltatásokat magában foglaló műsorcsomaghoz.

3. A Magyarországon történő nyilvántartásba vétel és ottani telephely szükségességéről

78. A kérdést előterjesztő bíróság a harmadik kérdéssel azt kívánja megtudni, hogy összeegyeztethető-e a szolgáltatásnyújtás szabadságával az, ha megkövetelik a szolgáltatás Magyarországon való nyilvántartásba vételét (lásd a lenti b) pontot), sőt az ottani telephelyet is (lásd a lenti c) pontot). Először is az e kérdés elfogadhatóságával kapcsolatos kételyekre kell kitérni (lásd a lenti a) pontot).

a) A harmadik kérdés elfogadhatóságáról

79. Magyarország és a magyar szabályozó hatóság kételkedik e kérdés elfogadhatóságában, mivel az alapügy sem a nyilvántartásba vétel kérdését, sem pedig a telephely kérdését nem érinti. E kérdés tehát a jogvita eldöntése szempontjából nem releváns.

35 — A C-180/89. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1991. február 26-án hozott ítélet (EBHT 1991., I-709. o.) 20. pontja, a C-94/04. és C-202/04. sz., Cipolla és társai egyesített ügyekben 2006. december 5-én hozott ítélet (EBHT 2006., I-11421. o.) 64. pontja, valamint a C-475/11. sz. Konstantinides-ügyben 2013. szeptember 12-én hozott ítélet 51. pontja.

36 — A 27. lábjegyzetben hivatkozott TV10-ügyben hozott ítélet 21. pontja.

80. Valóban úgy tűnik, hogy legalábbis a nyilvántartásba vétel kérdése egy másik jogvita tárgyát képezi, amely egy másik, hasonló kérdéseket felvető előzetes döntéshozatal iránti kérelemhez vezetett.[37]

81. Emlékeztetni kell azonban arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatal iránt előterjesztett kérelmet, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson.[38]

82. A Bíróságnak az eljárási szabályzat 101. cikke szerinti felvilágosításkérésére a kérdést előterjesztő bíróság ezenkívül előadta, hogy e kérdés megválaszolása az alapügy eldöntése szempontjából is jelentőséggel bírhat.

83. Mivel a Bíróság nem zárhatja ki bizonyosan, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az alapeljárásban az UPC DTH és a szabályozó hatóság közötti vita ezen szempontjairól is határozhat-e, nem állapítható meg, hogy e kérdés *nyilvánvalóan* semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, vagy hogy hipotetikus. Ezért arra válaszolni kell. Egyébként a jelen eljárásban adott válasz adott esetben megkönnyíti a fent említett második előzetes döntéshozatal iránti kérelem elbírálását.

b) A nyilvántartásba vételi kötelezettségről

84. Ami a vitatott szolgáltatásnak a fogadó tagállamban való nyilvántartásba vételét illeti, már az engedélyezési irányelv 3. cikkének (2) és (3) bekezdéséből kitűnik, hogy az elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtók kötelezhetők arra, hogy mielőtt az érintett tagállamban megkezdik tevékenységüket, bizonyos adatokat tartalmazó bejelentést tegyenek a szabályozó hatósághoz.

85. Az engedélyezési irányelv 3. cikkének (3) bekezdése szerint ezen adatoknak elegendőnek kell lenniük egy nyilvántartás vezetéséhez, a 3. cikk (2) bekezdésének második mondata szerint azonban nem írható elő az érintett vállalkozás számára, hogy mielőtt a felhatalmazásból eredő jogokat gyakorolná, a nemzeti szabályozó hatóság kifejezett határozatát vagy bármely egyéb közigazgatási intézkedésének iratait szerezze be. A harmadik mondat egyértelművé teszi, hogy az egyes esetekben szükséges bejelentést követően a vállalkozás megkezdheti tevékenységét.

86. Így a nyilvántartásba vételt illetően már az engedélyezési irányelv 3. cikke kizárja az elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtókkal szemben további követelmények állítását. Következésképpen az ilyen követelmények a szolgáltatásnyújtás szabadsága alapján sem ítélhetők meg.

87. Következésképpen az olyan tagállami szabályozásokat, amelyek a más tagállamokban letelepedett vállalkozásokat a tagállami hatóságnál való nyilvántartásba vételre kötelezik akkor, ha e vállalkozások a belföldi fogyasztóknak elektronikus hírközlési szolgáltatást nyújtanak, kizárólag az engedélyezési irányelv 3. cikke alapján lehet megítélni.

37 — A C-563/13. sz. UPC DTH (II) ügy.

38 — A C-415/93. sz. Bosman-ügyben 1995. december 15-én hozott ítélet (EBHT 1995., I-4921. o.) 61. pontja, a C-515/08. sz., dos Santos Palhota és társai ügyben 2010. október 7-én hozott ítélet (EBHT 2010., I-9133. o.) 20. pontja, valamint a C-651/11. sz. X-ügyben 2013. május 30-án hozott ítélet 20. és 21. pontja.

c) A telephely szükségességéről

88. Az a feltétel, amely szerint valamely vállalkozásnak állandó telephelyet vagy leányvállalatot kell létrehoznia abban a tagállamban, ahol a szolgáltatásnyújtás történik, közvetlenül szembenáll a szolgáltatásnyújtás szabadságával, mivel e tagállamban lehetetlenné teszi a más tagállamban letelepedett vállalkozások általi szolgáltatásnyújtást.[39] Következésképpen e tekintetben is fennáll a szolgáltatásnyújtás szabadságának korlátozása.

89. Az ilyen feltétel azonban alkalmas arra, hogy megkönnyítse a hatékony ellenőrzést.[40] Az illetékes hatóságok ugyanis a belföldi telephely révén hozzáférést kapnak a szolgáltatást nyújtó vállalkozás információihoz, személyzetéhez és vagyonához.

90. A letelepedési kötelezettség azonban különösen súlyosan korlátozza a szolgáltatásnyújtás szabadságát. E kötelezettség mintegy tagadja[41] e szabadságot, és gyakorlatilag lehetetlenné teszi annak gyakorlását. Ezért e kötelezettség a Bíróság szerint főszabály szerint nem szükséges. Egyrészt ugyanis a fogadó tagállamnak figyelembe kell vennie a származási államban előírt egyenértékű kötelezettségeket,[42] másrészt pedig megkövetelheti, hogy az adott szolgáltató bizonyítsa, hogy az adott szolgáltatás nyújtására vonatkozóan a fogadó államban előírt, igazolt feltételeket teljesíti a származási államban.[43]

91. A jelen ügyben nem tűnik ki az, hogy a tágabb ellenőrzési lehetőségek, amelyeket egy helyi fióktelep vagy helyi leányvállalat lehetővé tenne, szükségesek. Ellenkezőleg: a televíziós adások tartalmának ellenőrzésére vonatkozó szabályozás, azaz az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv abból indul ki, hogy televíziós műsorszolgáltatók esetében ilyen telephely semmiképpen nem szükséges.[44] A fogyasztóvédelem jelentőségének teljes mértékben való tiszteletben tartása ellenére sem lehet az e műsortartalmakat csak továbbító vállalkozásokkal szemben szigorúbb követelményeket állítani. Ezenkívül a letelepedési kötelezettség ellentmondana legalábbis az ÚKSZ alapján az elektronikus hírközlési szolgáltatások egyszerűbb engedélyezése által követett célkitűzéseknek.

92. Az EUMSZ 56. cikk így kizárja azon kötelezettséget, miszerint az olyan szolgáltatás, amelynek keretében ellenszolgáltatásért cserébe biztosítanak feltételes hozzáférést rádiós és televíziós műsorszolgáltatásokat magában foglaló, műholdon keresztül továbbított műsorcsomaghoz, csak a szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállamban lévő fióktelep útján vagy ott letelepedett önálló jogalany által nyújtható.

V – Végkövetkeztetések

93. Következésképpen azt javaslom a Bíróságnak, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelemre a következő választ adja:

1) Azon szolgáltatás, amelynek keretében a szolgáltató ellenszolgáltatásért cserébe biztosít feltételes hozzáférést rádiós és televíziós műsorszolgáltatásokat magában foglaló, műholdon keresztül továbbított műsorcsomaghoz, a keretirányelv 2. cikkének c) pontja értelmében vett elektronikus

39 — A C-546/07. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2010. január 21-én hozott ítélet (EBHT 2010., I-439. o.) 39. pontja.

40 — Lásd a C-106/91. sz. Ramrath-ügyben 1992. május 20-án hozott ítélet (EBHT 1992., I-3351. o.) 35. pontját.

41 — Lásd a 205/84. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 1986. december 4-én hozott ítélet (EBHT 1986., 3755. o.) 52. pontját és a C-101/94. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1996. június 6-án hozott ítélet (EBHT 1996., I-2691. o.) 31. pontját. Lásd még a 27. lábjegyzetben hivatkozott van Binsbergen-ügyben hozott ítélet 11. pontját.

42 — A 41. lábjegyzetben hivatkozott Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet 47. pontja és a C-496/01. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2004. március 11-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-2351. o.) 71. pontja.

43 — A 42. lábjegyzetben hivatkozott Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet 70., 72. és azt követő pontjai.

44 — Lásd az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv 3. cikkét, valamint a C-244/10. és C-245/10. sz., Mesopotamia Broadcast és Roj TV egyesített ügyekben 2011. szeptember 22-én hozott ítélet (EBHT 2011., I-8777. o.) 35. és 36. pontját.

hírközlési szolgáltatásnak minősül, amennyiben a tárgya elektronikus hírközlő hálózaton keresztül történő jelátvitel. Az e szolgáltatást nyújtó szolgáltatót következésképpen elektronikus hírközlési szolgáltatónak kell tekinteni.

2) Azon szolgáltatás, amelynek keretében a szolgáltató ellenszolgáltatásért cserébe biztosít feltételes hozzáférést rádiós és televíziós műsorszolgáltatásokat magában foglaló, műholdon keresztül továbbított műsorcsomaghoz, a keretirányelv 2. cikkének ae) és f) pontja értelmében vett feltételes hozzáférésű rendszert is magában foglalhat, nem tekinthető azonban teljes egészében ilyen rendszernek.

3) Azon tagállami szabályok, amelyek olyan, Luxemburgból Magyarország területére nyújtott szolgáltatásokra vonatkoznak, amelyek keretében a szolgáltató ellenszolgáltatásért cserébe biztosít feltételes hozzáférést rádiós és televíziós műsorszolgáltatásokat magában foglaló, műholdon keresztül továbbított műsorcsomaghoz, annyiban tartoznak az EUMSZ 56. cikk szerinti szolgáltatásnyújtás szabadságának hatálya alá, amennyiben sem az elektronikus hírközlés új keretszabályozása, sem pedig egyéb másodlagos jogi rendelkezések nem harmonizálják kimerítően a tárgyát.

4) Amennyiben nem szabályozza a hatáskört már a másodlagos uniós jog, az EUMSZ 56. cikk nem akadályozza a tagállami hatóságokat abban, hogy közigazgatási eljárást folytassanak le olyan szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyeket valamely más tagállamból nyújtanak, és amelyek keretében a szolgáltató ellenszolgáltatásért cserébe biztosít feltételes hozzáférést rádiós és televíziós műsorszolgáltatásokat magában foglaló műsorcsomaghoz.

5) Az olyan tagállami szabályozásokat, amelyek a más tagállamokban letelepedett vállalkozásokat a tagállami hatóságnál való nyilvántartásba vételre kötelezik akkor, ha e vállalkozások a belföldi fogyasztóknak elektronikus hírközlési szolgáltatást nyújtanak, kizárólag az engedélyezési irányelv 3. cikke alapján lehet megítélni.

6) Az EUMSZ 56. cikk kizárja az olyan tagállami szabályozást, miszerint az olyan szolgáltatás, amelynek keretében ellenszolgáltatásért cserébe biztosítanak feltételes hozzáférést rádiós és televíziós műsorszolgáltatásokat magában foglaló, műholdon keresztül továbbított műsorcsomaghoz, csak a szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállamban lévő fióktelep útján vagy ott letelepedett önálló jogalany által nyújtható.